

I PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Budžeta Općine je sadržan u članovima 7. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18 i 11/19) i članu 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj:49/06).

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ODLUKE

Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine definisano je da Općinsko vijeće donosi budžet prije početka budžetske godine, a budžetska godina je definisana kao razdoblje koje se poklapa sa kalendarskom godinom.

Zakonom o principima lokalne samouprave definisano je da Vijeće u okviru svojih nadležnosti usvaja budžet i izvještaj o izvršenju budžeta jedinice lokalne samouprave.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Nakon prihvatanja nacrt Budžeta Općine za 2020. godinu provedena je javna rasprava u okviru koje su prikupljene i obrađene primjedbe i prijedlozi učesnika. Po okončanju javne rasprave izvršena je izrada konačnog prijedloga budžeta sa izmjenama koje su proizašle iz provedene javne rasprave, dodatnih informacija po pitanju realizacije projekata u tekućoj godini i planiranih projekata za narednu godinu, te novonastalih okolnosti koje imaju utjecaj na Budžet.

Osnovni pokazatelji po pitanju visine planiranih sredstava su sljedeći:

- Ukupan budžet za 2020. godinu iznosi **19.030.000 KM**, što je u odnosu na Nacrt budžeta za 2020. godinu više za **810.000 KM**.
- Planirano kreditno zaduženje za 2020. godinu iznosi **1.500.000,00 KM**.
- Planirani akumulirani suficit za 2020. godinu (prijenos viška prihoda nad rashodima iz 2019. godine) iznosi **1.260.000,00 KM**, što je manje od prijenosa sredstava Budžeta za 2019. godinu za 569.000,00 KM.
- Bez kreditnog zaduženja i prenesenih sredstava budžet iznosi **16.270.000,00 KM**.

Budžet Općine je u odnosu na nacrt izmijenjen tako da je sada koncipiran i podijeljen na Račun prihoda i rashoda, Račun kapitalnih primitaka i izdataka i Račun finansiranja, a prema smjernicama Ministarstva finansija ZDK

Budući da su osnovna obrazloženja vezana za izradu budžeta za 2020. godinu iznesena u okviru Nacrta u ovom dokumentu su obrazložene samo izmjene koje su nastale u izradi prijedloga budžeta.

U okviru **prihoda i primitaka** budžeta za 2020. godinu, u odnosu na procjenu koja je načinjena u Nacrtu izvršene su sljedeće izmjene:

1. Stavka "Porez na dohodak" je uvećana za 500.000 KM, čime je ovaj prihod vraćen na dostignuti nivo prihoda u tekućoj godini. Projekcija ove vrste prihoda je bila umanjena u okviru Nacrta budžeta, zbog najavljene izmjene zakonske regulative. Budući da se do kraja godine izmjene Zakona neće usvojiti, a da se primjena istih vezuje za početak kalendarske godine, sada je izvjesno da se najavljeno umanjeno prihoda

neće desiti u narednoj godini. S toga je prihod korigovan na stvarni potencijal prema važećoj zakonskoj regulativi.

2. Stavke "Porez na dodatnu vrijednost" je uvećana za 50.000,00 KM, zbog uvećanja ove vrste prihoda na nivou Federacije BiH.

3. Stavke "Taksa za ovjeru dokumenata", "Taksa za priključenje na općinsku vodovodnu, hidrantsku i kanalizacionu mrežu i priključenje na toplovodnu mrežu" i "Naknada za upotrebu cesta za vozila građana" su uvećane za po 10.000,00 KM, zbog povećanja broja obveznika i poboljšanja naplate ove vrste prihoda.

4. Stavka "Naknada za vršenje usluga iz oblasti premjera i katastara" je uvećana za 80.000,00 KM zbog najavljenih aktivnosti na provođenju postupaka eksproprijacije od strane Federalne direkcije za ceste. Za ove postupke će se koristiti usluge općinske Službe za katastar, urbanizam i imovinsko-pravne poslove, što će dovesti do značajnog uvećanja ove vrste prihoda.

5. Stavka "Ostali neporezni prihodi" je uvećana za 10.000,00 KM, zbog planiranog rasta prihoda od naplate parking prostora. Ova sredstva su planirana na rashodovnoj strani za provođenje daljeg unapređenja i proširenja parking prostora Općine.

6. Stavka "Grant za podršku općinskim stipendijama" je umanjena za 80.000,00 KM zbog promjene stava Ministarstva obrazovanja po pitanju dalje podrške općinskim stipendijama i neizvjesnosti uključenja ovog granta u Budžetu ZE-DO kantona.

7. Stavka "Primici od prodaje građevinskog zemljišta i druge imovine" je uvećana za 230.000,00 KM zbog planirane prodaje parcela za poslovne svrhe u zoni Ljetinić (Odluka Općinskog vijeća koja je već donesena i čiji je postupak započeo).

8. Stavka "Prenesena sredstva iz prethodnih godina za realizaciju projekata" je umanjena za 300.000,00 KM zbog planiranog manjeg prijenosa ugovorenih a nerealizovanih projekata iz 2019. godine.

Preostale stavke prihoda, primitaka i finansiranja su ostale nepromijenjene.

Rashodi i izdaci budžeta Općine za 2020. godinu, na osnovu provedene javne rasprave sa dostavljenim primjedbama i prijedlozima za izmjene, te na osnovu izmjena izvršenih na prihodovnoj strani Budžeta, korigovani su u pojedinačnim stavkama. Pregled predloženih rješenja sa korekcijama stavki je dat u narednom dijelu obrazloženja.

U okviru podgrupe "Sredstva za plate i naknade" nije vršena izmjena, te su rashodi predloženi u visini definisanih u Nacrtu budžeta.

U okviru grupe "Sredstva za materijal, energiju i usluge – Direktni materijalni rashodi organa uprave" izvršeno je uvećanje od 10.000,00 KM u odnosu na Nacrt. Uvećanje je načinjeno na dvije stavke kojima se promoviraju Općina Tešanj, a koje nisu mijenjane u niz proteklih godina. Radi se o stavkama "Promotivno-reklamni materijal Općine i promocija turističkih potencijala" i "Reprezentacija"(uvećanje za po 5.000 KM).

U okviru grupe "Sredstva za materijal, energiju i usluge - Ostale usluge za opštredruštvene potrebe" izvršeno je umanjeno od 20.000,00 KM u odnosu na Nacrt. Umanjenje je izvršeno na dvije stavke rashoda vezanih za održavanje putne infrastrukture. Umanjene su sa po 10.000,00 KM stavke "Održavanje i sanacija makadamskih puteva, propusta i priključaka" i stavka "Održavanje asfaltnih puteva i ulica, horizontalne i vertikalne signalizacije", a ova sredstva su prebačena na kapitalni dio budžeta na stavku "Uređenje i izgradnja odbojnih i zaštitnih ograda, pješačkih staza i autobuskih stajališta".

U okviru grupe "Tekući grantovi (transferi), kamate i sredstva rezervi" izvršeno je uvećanje stavki od ukupno 68.000,00 KM, a izmjene se odnose na slijedeće stavke:

1. Stavka "Grantovi mjesnim zajednicama za redovnu djelatnost i knjigovodstvene usluge" je uvećana za dodatnih 20.000,00 KM prihvatanjem prijedloga više učesnika javne rasprave koji su iskazali uvećane potrebe mjesnih zajednica i potrebu rješavanja radnih statusa pojedinih lica angažovanih u istim, uvažavajući specifičnosti pojedinačnih mjesnih zajednica.

2. Stavka "Grantovi mjesnim zajednicama za održavanje javne rasvjete sa zamjenom postojećih svjetiljki energestki efikasnijim" je umanjena za 20.000,00 KM, čim je stavka formatirana na nivo iz tekuće godine. Sredstva tekuće godine su definisana u rebalansu i rasporedit će se mjesnim zajednicama u decembru, tako da će se sredstva akumulirati na 60.000,00 KM za utrošak u I kvartalu 2020. godine.

3. Stavka "Grant centru za socijalni rad" je uvećana za 10.000,00 KM čime se obezbjeđuje funkcionisanje Ustanove sa izvršenom popunom sistematizovanih radnih mjesta.

4. Stavka "Nabavka školskog pribora za učenike prvih razreda osnovnih škola Tešnja" je uvećana za 3.000,00 KM zbog definisanih većih potreba za realizaciju cjelokupne aktivnosti u narednoj godini.

5. Stavka "Stimulativne demografske mjere: podrška bračnim parovima za vanmateričnu oplodnju" uvećana je za dodatnih 5.000,00 KM, čime se obezbjeđuje značajnija finansijska osnova za pomoći većem broju bračnih parova na teritoriji Općine.

6. Formirana je nova stavka "Sufinansiranje pravne zaštite boračkih populacija" u visini od 38.000,00 KM, kojom se predviđa pružanje podrške i pravne pomoći boračkim populacijama sa prostora općine Tešanj izuzimajući sporove imovinsko-pravne prirode, razvoda braka i radne sporove.

7. Stavka "Grant za dnevni boravak djece sa poteškoćama u razvoju općine Tešanj" je takođe uvećana za 5.000,00 KM za uključenje djece koja imaju poteškoće u razvoju, a nisu bila uključena u rad Ustanove.

8. Stavka "Grantovi za rad sportskih klubova i društava" je proširena u nazivu na "Grantovi za rad sportskih klubova i društava i ljekarski pregled sportista" sa uvećanjem za 10.000,00 KM. Uvećanje je planirano za potrebe obezbjeđenja besplatnih ljekarskih pregleda za sve sportiste na teritoriji Općine.

9. Uvedena je nova stavka "Klizalište i škola sporta" u iznosu od 43.000,00 KM. Stavka je formirana budući da je ovaj projekt istaknut kroz pisane ideje mladih, kao i drugih učesnika javne rasprave. Na ovaj način će se proširiti sportski sadržaji Općine i na zimske uslove, budući da Općina nema ni jedan prostor uređen i prilagođen za zimske sportove.

10. Stavka "Grantovi za razvoj sportske infrastrukture koja je na brizi sportskih kolektiva" je uvećana za 20.000,00 KM. Stavka je prvobitno bila umanjena za 20.000,00 KM zbog provedenih aktivnosti u 2019. godini, ali su potrebe za ovim sredstvima ponovo istaknute, tako da je stavka sada formatirana na nivou od 40.000,00 KM.

11. Stavka "Grantovi za rad udruženja od posebnog značaja za općinu Tešanj" je uvećana za 5.000,00 KM. Na ovaj način je stvoren prostor za revidiranje Odluke o udruženjima od posebnog značaja.

12. Stavka "Grantovi za razvoj poljoprivrede" je uvećana za 20.000,00 KM. Na zahtjev više učesnika javne rasprave uvećana su sredstva za poticaje, čime je stavka vraćena na rebalansirani iznos sredstava iz tekuće godine.

U okviru kapitalnog dijela budžeta načinjene su najveće izmjene. Ukupno uvećanje ove grupe iznosi 656.000,00 KM, a izmjene su napravljene na slijedećim stavkama:

1. Uvećana su sredstva na stavci "Podrška projektima Evropske komisije i drugih institucija - općinsko učešće" za 20.000,00 KM. Uvećanje je planirano zbog planiranih većih aktivnosti na povlačenju grant sredstava međunarodnih institucija, a za koje je potrebno obezbijediti dodatno učešće lokalne zajednice.

2. Uvećana su sredstva na stavci "Podrška projektima i utrošak sredstava kapitalnih grantova viših nivoa vlasti i drugih izvora" za 120.000,00 KM. Radi se o tome da se budžeti viših nivoa vlasti donose paralelno sa općinskim budžetom, tako da se u vrijeme izrade budžeta ne može sa sigurnošću definisati koji će projekti vezani za Općinu Tešanj biti finansirani u narednoj godini.

Budući da još uvijek nisu u potpunosti usaglašeni projekti koji će se finansirati iz sredstava viših nivoa vlasti i drugih izvora, isti se ne mogu planirati kao izdvojene stavke. Na ovaj način se vrši rezervacija i odobravanje sredstva za sufinansiranje projekata koji će prema planovima i programima odobreni. Radi se o projektima: 1. Gradnje osnovne škole Medakovo, 2. Uređenju raskrsnica na RP-474, 3. Projekti za povratak Federalnog ministarstva raseljenih i izbjeglih i drugo 4. Ideja za uređenje sajamskog prostora (o kojoj će se Vijeće izjasniti) i dr.

3. Stavka "Gradnja sportske dvorane Jelah - I faza" je uvećana za dodatnih 100.000,00 KM čime se prema predmjerima radova obezbjeđuje finansiranje I faze gradnje dvorane koja obuhvata iskop, izradu temelja, mrtve ploče, AB skeletnog sistema objekta i tribina i konstrukcije krova.

4. Stavka "Utrošak sredstava od koncesija i naknade za korištenje šuma" je uvećana za dodatnih 10.000,00 KM čime se obezbjeđuje utrošak namjenskih sredstava u istovjetnom iznosu, budući da je prihod od koncesija i naknada za šume projiciran na 75.000,00 KM.

5. Uvećanje je izvršeno na tri budžetske pozicije višegodišnjih projekata čije okončanje slijedi u narednoj godini, a za što je potrebno obezbijediti dodatna sredstva. Radi se o stavkama "Gradnja 4 sportske dvorane osnovnih škola na teritoriji Tešnja" (uvećanje za dodatnih 10.000,00 KM), "Uređenje izletišta Kiseljak" (uvećanje za dodatnih 20.000,00 KM), "Pješačka staza u Ulici Kralja Tvrtka" (uvećanje za dodatnih 20.000,00 KM). Na ovaj način će se okončati planirani obim aktivnosti i obezbijediti završetak projekata.

6. Ranija stavka za izgradnju autobuskih stajališta je proširena tako da se sada zove "Uređenje i izgradnja odbojnih i zaštitnih ograda, pješačkih staza i autobuskih stajališta". Zbog proširenja obuhvata stavke, obezbijedena su i dodatna sredstva u visini od 46.000,00 KM. Kako je to gore navedeno, sredstva su dijelom prebačena sa tekućeg održavanja putne infrastrukture. Ovim se težište sa autobuskih stajališta, kojih je u proteklom periodu izgrađeno 71, prebacuje na druge bitne objekte za sigurnost saobraćaja.

7. Stavka "Sredstva za uređenje Starog grada – Gradine Tešanj i očuvanje pisane i materijalne baštine" je uvećana za 20.000,00 KM zbog planiranog većeg obima radova u narednoj godini.

8. Realizacija ranije ugovorenih i prenesenih projekata iz prethodnih godina je umanjena u odnosu na projekciju iz Nacrta za 400.000,00 KM. Ova stavka obuhvata ugovorene a neokončane projekte u 2019. godini. Prije svega oni obuhvataju projekte koji nisu mogli biti pokrenuti do zaključenja ugovora i sporazuma o grant sredstvima. Takod+v slučaj je sa projektom izgradnje vodovoda Raduša (sufinansiranje od strane UNDP-a od 285.934,00 KM), uređenju poslovne zone Glinište (sufinansiranje od strane Ministarstva privrede ZE-DO kantona od 150.000,00 KM) i drugo. Napominjemo da su sredstva ove stavke manja od stavke za prijenos iz prethodne godine za 75.000,00 KM.

9. Stavka "Izrada sistema videonadzora na području općine Tešnja" je uvećana za 70.000,00 KM u odnosu na nacrt. Budući da sredstva iz 2019. godine neće biti realizovana, na ovaj način se ista akumuliraju i obezbjeđuju sredstva za provođenje planiranih aktivnosti od strane Općine, uz uključenje i drugih zainteresovanih strana za okončanje projekta i puštanje sistema u funkciju.

9. Stavka "Kapitalna ulaganja (Plan kapitalnih investicija)" je uvećana za 60.000,00 KM za povećanje finansijskih sredstava za realizaciju projekata kroz samu listu.

10. Izdvojene su dvije stavke podrške projektima javnih zdravstvenih ustanova na stavkama "Sufinansiranje kapitalnih ulaganja Doma zdravlja Tešanj - izgradnja ambulanti" u visini od 40.000,00 KM i "Sufinansiranje kapitalnih ulaganja Opće bolnice Tešanj - nabavka medicinske opreme" u visini od 50.000,00 KM.

Preostale budžetske stavke su zadržane na nivou koji je definisan u okviru Nacrta.

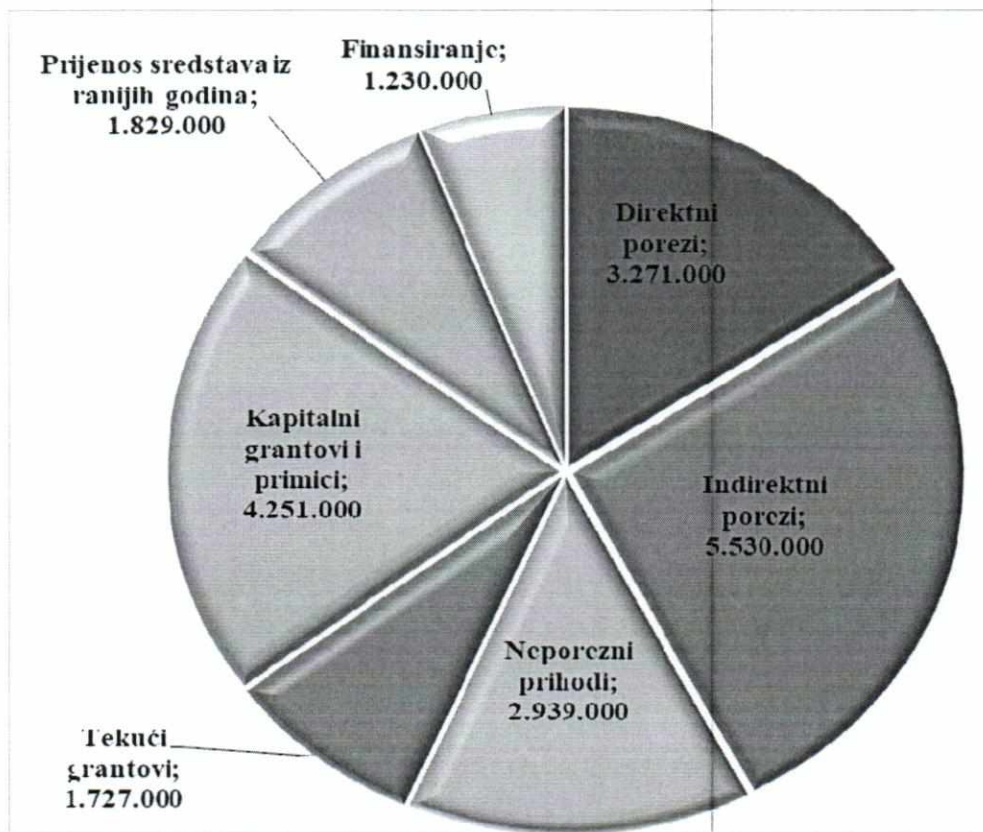
Može se reći da su sve izmjene u budžetu u odnosu na Nacrt načinjene na bazi zahtjeva općinskih službi i drugih učesnika javne rasprave. Međutim, svi izneseni prijedlozi i zahtjevi, koji su u cijelosti razmotreni i sagledani, nisu se mogli uključiti direktno u budžet.

Ipak, dio prijedloga koji nije uključen direktno u budžet može se realizovati tokom naredne budžetske godine kroz druge općinske odluke (Plan kapitalnih investicija i slično), kao i mobilisanjem sredstava izvan općinskog budžeta kandidovanjem projekata višim nivoima vlasti, EU fondovima i međunarodnim organizacijama. Shodno tome i Lista kapitalnih investicija ne sadrži samo sredstva budžeta Općine nego i drugih izvora.

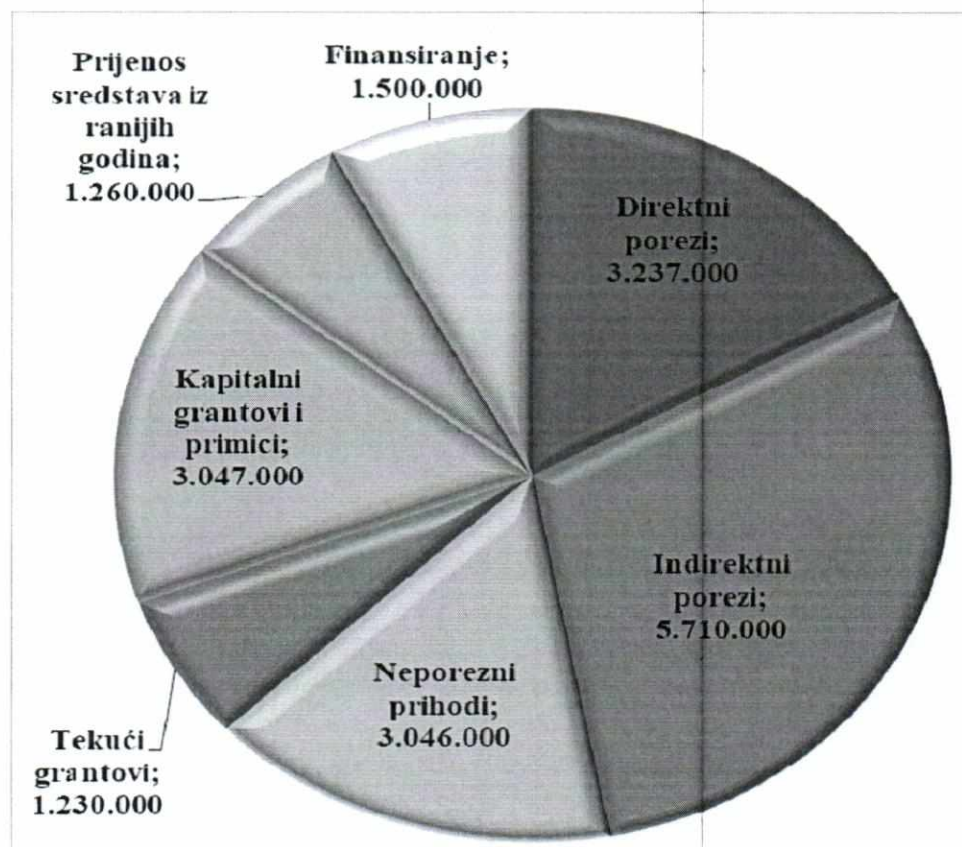
Nakon izvršenih izmjena u odnosu na Nacrt, struktura prihoda, primitaka i finansiranja za 2020. godinu je značajno izmijenjena. Ova struktura, uporedno sa 2019. godinom, je iskazana u narednom tabelarnom i grafičkom prikazu:

REDNI BROJ	VRSTA PRIHODA / PRIMITKA	2019. GODINA		2020. GODINA	
		Iznos	Procent	Iznos	Procent
1	2	3	4	5	6
1	Direktni porezi	3.271.000	15,74	3.237.000	17,01
2	Indirektni porezi	5.530.000	26,62	5.710.000	30,01
3	Neporezni prihodi	2.939.000	14,15	3.046.000	16,01
4	Tekući grantovi	1.727.000	8,31	1.230.000	6,46
5	Kapitalni grantovi i primici	4.251.000	20,46	3.047.000	16,01
6	Prijenos sredstava iz ranijih godina	1.829.000	8,80	1.260.000	6,62
7	Finansiranje	1.230.000	5,92	1.500.000	7,88
SVEGA PRIHODI I PRIMICI		20.777.000	100,00%	19.030.000	100,00%

Tabela 1. Struktura prihoda, rashoda i izdataka budžeta za 2019. i 2020. godine.

Grafikon 1. Struktura prihoda, primitaka i finansiranja budžeta za 2019. godinu.

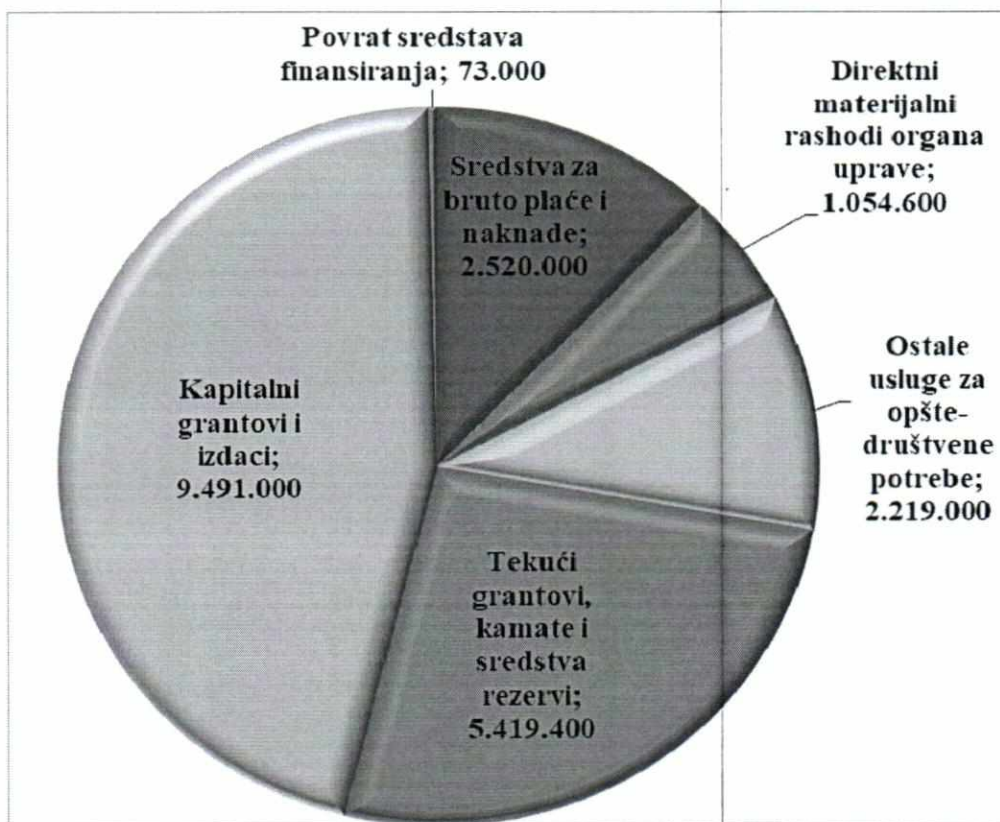

Grafikon 2. Struktura prihoda, primitaka i finansiranja budžeta za 2020. godinu.

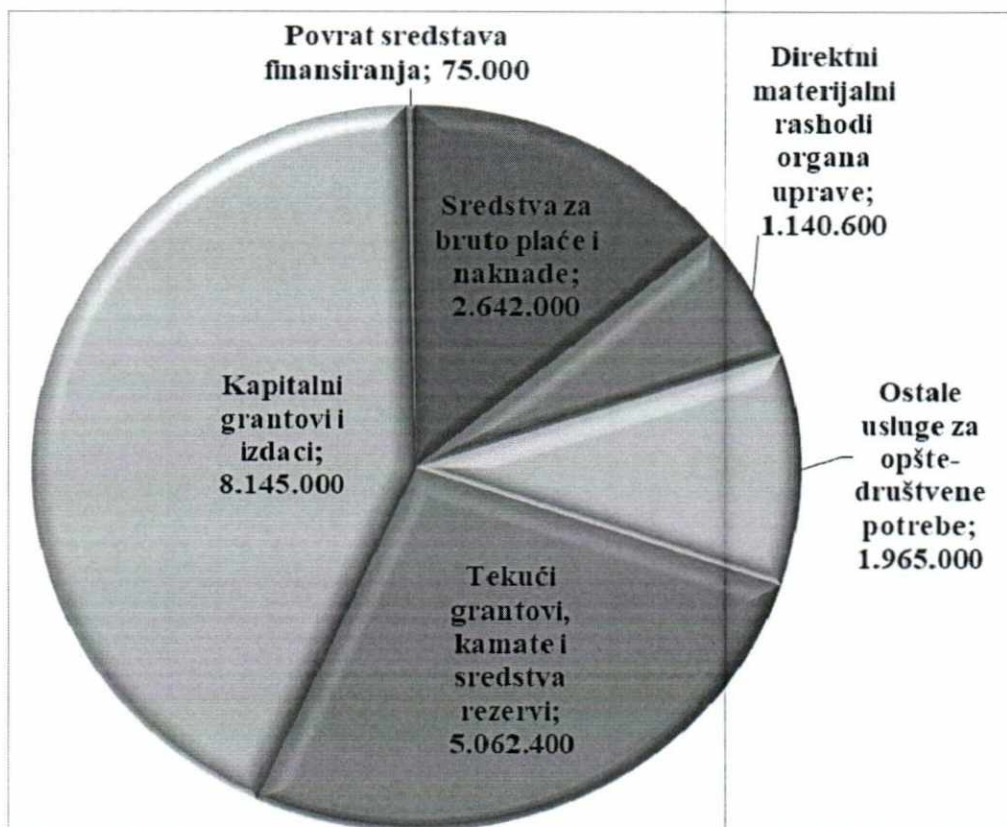
Struktura rashoda, izdataka i povrata sredstava finansiranja za 2019. i 2020. godinu je iskazana u slijedećem tabelarnom i grafičkom prikazu:

REDNI BROJ	VRSTA RASHODA / IZDATKA	2019. GODINA		2020. GODINA	
		Iznos	Procent	Iznos	Procent
1	2	3	4	5	6
1	Sredstva za bruto plaće i naknade	2.520.000	12,13	2.642.000	13,88
2.a	Direktni materijalni rashodi organa uprave	1.054.600	5,08	1.140.600	5,99
2.b	Ostale usluge za opštedruštvene potrebe	2.219.000	10,68	1.965.000	10,33
3	Tekući grantovi, kamate i sredstva rezervi	5.419.400	26,08	5.062.400	26,60
4	Kapitalni grantovi i izdaci	9.491.000	45,68	8.145.000	42,80
5	Povrat sredstava finansiranja	73.000	0,35	75.000	0,39
UKUPNO		20.777.000	100,00%	19.030.000	100,00%

Tabela 2. Struktura rashoda, izdataka i povrata finansiranja budžeta za 2019. i 2020. godine.

Grafikon 3. Struktura rashoda, izdataka i povrata finansiranja budžeta za 2019. godinu.

Grafikon 4. Struktura rashoda, izdataka i povrata finansiranja budžeta za 2020. godinu.

Posebni dio budžeta čini budžet iskazan po budžetskim korisnicima definisanim u okviru Registra budžetskih korisnika Općine Tešanj i isti je sastavni dio budžetskog dokumenta.

Pored gore navedenog, potrebno je istaći da je Općina Tešanj od ove godine započela sa uvođenjem programskog budžetiranja.

U okviru Projekta općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG), podržanog i finansiranog od Vlade Švicarske i implementiranog od strane Razvojnog programa Ujedinjenih Nacija (UNDP) u toku 2019. godine našoj Općini je kao pilot jedinici lokalne samouprave (JLS), osigurana tehnička podrška za implementaciju programskog budžetiranja u okviru dva odabrana sektora i uključivanje programske klasifikacije budžeta u budžet za 2020. godinu.

Proces implementacije programskog budžetiranja se zasnivao na kombinaciji praktične obuke i tehničke podrške za uposlenike koji su odgovorni za procese izrade programskog budžeta u okviru JLS. Obuke su provođene od strane MEG projekta u formi radionica gdje je osim uvodnog dijela održavan i praktični dio, s ciljem pomoći službenicima da rade na konkretnim koracima u izradi programskog budžeta u datim područjima. Nakon održanih radionica, MEG projekat je pružao tehničku pomoć službama u izradi programskog budžeta, a nadležna službe su uspješno pripremila budžet u formi programske klasifikacije za dva odabrana sektora, te su stvoreni preduslovi za proširenje ove aktivnosti na ostale sektore u narednom budžetskom ciklusu.

Kao rezultat toga u ovaj Budžet su uključena dva programa:

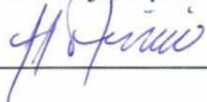
- program Lokalni ekonomski razvoj i
- program Socijalna zaštita.

Programi su dalje podijeljeni na mjere (5 za prvi i 3 za drugi program) i pojedinačne projekte u okviru istih. Općinske službe zadužene za programe će voditi implementaciju i monitoring, zajedno sa predstavnicima MEG-a i potom izvršiti izvještavanje u okviru izvještaja o izvršenju budžeta.

OBRAĐIVAČ

Služba za finansije, privredu, komunalne
i inspeksijske poslove

Hojkurić Hamzalija, dipl.oec.

**PREDLAGAČ
OPĆINSKI NAČELNIK**

Mr. sci. Huskić Suad

Broj: 02-02-1-2536/19

Datum: 13.12.2019. godine